

Mellem perlevenner og fluer på væggen

Hjælperne skal ikke kun være et par hænder, der sidder som fluer på væggen, når de ikke er i brug. Det ville jeg personligt ikke kunne leve med, siger Lene Lauridsen der her ses til højre. Foto: Søren Holm, Chili.

Når man skal have hjælp til intime ting, mener Lene Lauridsen, at det er nødvendigt, at man også har følelser overfor hinanden udenfor hjælpesituationen. Det kan have en pris at involvere sig i så mange mennesker, når man ved, det er midlertidigt. Men det er prisen værd.

Af Lene Lauridsen, bruger og psykologstuderende

– Det kan blive en meget kompliceret og akavet situation, hvis en person, du er grundig træt af – eller som er grundig træt af dig – skal hjælpe dig med alle de intime gøremål.

Det er uundgåeligt i en relation som et hjælper/brugerforhold, at nærheden er noget, begge bliver konfronteret med og tvunget til at tage stilling til.

For mig er nærheden et af de unikke aspekter, der er i hjælpeordningen. Det er på samme tid det mest positive og det mest anstrengende at håndtere. Når jeg får en ny hjælper går jeg til vedkommende med den indstilling, at vi gerne skal have et nært forhold i den tid vedkommende er her. Dermed ikke ment, at vi skal være perlevenner eller hinandens fortlørlige på alle områder. Men det er for mig en forudsætning for at have det rart med de folk, der er med mig i bad og på mange andre måder er intimt forbundet med mit liv, at vi også uden for badet kan snakke sammen på en ordentlig måde.

Jeg går ind og investerer en masse energi i forholdet, vel vidende, at den energi ikke nødven digvis vil blive

lagt i forholdet fra hjælperens side. Jeg hverken kan eller vil tvinge hjælperen til at tage del i mit liv ud over det vedkommende nødvendigvis skal som en del af arbejdet.

Forholdet risikerer derfor at få en skæv drejning, hvor jeg investerer og hjælperen kommer og arbejder og går igen uden at involvere sig yderligere. Når jeg mærker den – som regel ret tydelige – afstandtagen, er det så op til mig at afgøre, om jeg kan leve med det eller ej.

Et spørgsmål om balance

For mig er hjælper/brugerforholdet meget et spørgsmål om balance. Hjælperen kan rykke balancen skæv ved ikke at involvere sig. Jeg kan til gengæld forrykke den, idet jeg har magten til at sige vedkommende op. Hjælperne kan også gå for langt den anden vej og komme så tæt

på, at det også bliver ubehageligt (den socialpædagogiske omsorgskvæler).

Der bliver jeg i stedet stejl og går helt i den anden grøft: Vedkommende vil sjældent komme længere end til en samtale herude.

Den ideelle balance

Den ideelle balance i hjælper/brugerforholdet ligger for mig i, at nærheden er af arbejdsmæssig karat. Jeg ville se et eventuelt senere venskab som en dejlig ekstragevinst ved et forhold, der også på det arbejdsmæssige plan har kørt godt. Det er ikke noget, jeg på forhånd afviser, når hjælperen starter, men heller ikke noget, jeg satser på, vil indtræde som en naturlig følge efter hjælperen stopper. Hjælperen skal ikke udgøre mit netværk. (fortsættes)

Det har aldrig været meningen med ordningen, hverken fra officiel side eller fra min side.

Alene det faktum at hjælperne altid holder op igen, indikerer for mig, at det ikke er det, jeg skal satse på. Mit øvrige netværk »holder« nemlig ikke bare op med at være omkring mig.

Balancen ligger igen her for mig i, at hjælperne ikke kun skal være et par hænder, der sidder som en flue på væggen, når de ikke er i brug. Det ville jeg personligt ikke kunne leve med.

Ligesom jeg mener at have krav på, at hjælperen er her med en stor grad af nærvær, mener jeg også, hjælperen har krav på at blive behandlet som en person, snarere end som et par hænder.

Opslidende

Det kræver vel ikke den store fantasi at sætte sig ind i, hvad der psykologisk sker i et arbejdsforhold, hvor den ene part i mange timer ad gangen bliver behandlet som en irriterende, men uund-

gælig faktor, der kan behandles efter for godt befindende.

Det forhold bliver for det første skævt, og for det andet holder det sandsynligvis ikke ret længe.

Omvendt har jeg selv mærket, hvor opslidende det er, når hjælperen helt tydeligt kun er her for at lave et stykke arbejde og helst vil ud af døren så hurtigt som muligt efter hver vagt. Et sådant forhold holder heller ikke lang tid hos mig.

Akavet situation

Noget af det, der gør nærheden svær at håndtere er, at når det først går galt, kan det gå rigtig galt. Hvis forholdet af en eller anden grund går skævt, kan det, der er styrken, nemlig den nære relation, gå hen og blive det, der gør mest ondt. Det kan blive en meget kompliceret og akavet situation, hvis en person, du er grundig træt af – eller som er grundig træt af dig – skal hjælpe dig med alle de intime gøremål, som før har været et led i en daglig rutine. Når nærheden slår over i sin modsætninger, er det ikke rart at være nogen af de involverede parter, men netop det, at du kan være så forbandet afhængig af, at hjælperen bare skal være der, gør, at du ikke har andet valg.

Til slut i et ansættelsesforhold kan nærheden, der har

gjort det til et godt forhold, gøre det kompliceret at slutte det. Begge parter ved, at det, der har været den fælles faktor i deres samvær – at den ene har været ansat hos den anden – ikke vil bestå. Den erfarne arbejdsgiver ved, at der om kort tid kommer en ny hjælper, der skal investeres kræfter i, og hjælperen er måske allerede i tankerne i gang med det næste kapitel i sit liv. Begge parter vil derfor være i en proces hvor de »trækker« energien tilbage fra forholdet: d.v.s. at de gør sig klar til at sige farvel til en faktor og goddag til en anden faktor.

Jeg selv kan i hvert fald tydeligt mærke, at fra det øjeblik hjælperen har offentliggjort sin stopdato, eller fra det øjeblik jeg kan mærke, at det ender med en fyring, da begynder jeg langsomt at trække energien ud af forholdet og forberede mig til det næste forhold.

Selv om nærheden således kan være svær at håndtere, er den også det, der for mig gør hjælperordningen til det uden sammenligning bedste bud på en god hverdag, der kan leves på mine præmisser.

Jeg ville ikke undvære den!

Artiklen har tidligere været bragt i bladet »Brugeren«.